

kmetske zveze, kjer bodo ti paragrafi objavljeni.

I. A. v P.

Viničarijo in vinograd sem kupil. Prodajalka mi hoče viničarko in njene sadeže tam pustiti. Ali moram res odškodnino plačati?

Odgovor:

Poglejte, kaj pravi pogodba. Ako tega v pogodbi ni, mora viničarka ven, prodajalka pa ji je dolžna povrniti škodo za sadeže.

I. St. v V.

Moje sadje pada na sosedova tla. Ali res ne ostane moje?

Odgovor:

Med dobrimi sosedji je tako, da pustijo sadje drug drugemu, naj že leži kjer je. Drugače pa ima sosed prav: vaš sad, ki leži na njegovem ozemlju, je njegov.

A. O. v T.

Zamudil sem napraviti priziv zoper odločitev invalidskega sodišča dravske divizijske oblasti, ki mi je krivično črtala podporo. Kaj sedaj?

Odgovor:

Zakaj ste zamudili? Pazite na take reči! Da bi se vaša zadeva zopet znova obravnavala, bo treba odločbe ministrstva vojne, tja pišite, če bo kaj pomagalo!

J. R. v J.

Leta 1915. mi je sosed posodil 700 kron po 8%. Sedaj hoče, da mu vrnem 700 Din in 8%. Ali sme to zahtevati?

Odgovor:

Ne. Vi plačate 700 kron in 6%, kolikor ste dolžni. — Da ste pa na položnico napisali to vprašanje, nam ni znano, ker uredništvo ne dobi položnic. Na položnicah se pa mora plačati 50 par, če kaj pišete.

A. T. v G.

Ali je v Mariboru res neka organizacija, ki oskrbi nevestam in ženinom doto?

Odgovor:

Te organizacije ni. Pač pa je neka hranilnica imela lani podoben inserat. Način te oskrbe je, da po malih zneskih vlagate, oni pa nevesti z odstotki izplačajo. To vam napravi vsaka posejilnica.

A. M. v V.

1. septembra moram k orožnim vajam. Ali se da odložiti?

Odgovor:

Vložite prošnjo za odložitev, potrdi naj jo občina, da res ne morete z doma in pošljite prošnjo na svoj vojni okrug.

A. P. v Z.

Zobe sem dala nove napraviti, sedaj pa ne obstanejo notri. Ali lahko terjam denar nazaj?

Odgovor:

Pojdite k zdravniku, ki vam jih je dal notri. Ako vam jih noče prav popraviti, pojdite k drugemu zdravniku in te stroške lahko terjate od prejšnjega, ako bo dal novi zdravnik potrdilo, da prejšnje delo ni bilo pravilno.

L. F. v P.

Rad bi bil zrakoplovec, kam se naj obrnem?

Odgovor:

V službo pri zrakoplovu vzamejo predvsem one, ki imajo primerno predizobrazbo, so mehaniki ali kaj takega. Če imate res tako veselje, pišite na vojni okrug Celje.

J. Z. v D.

Mnogi pobirajo mleko in ga v mestu strankam prodajajo. Tem ga nihče ne kontrolira. Jaz pa ga nabiram za mlekarino, ki ga kontrolira. Ali ni mogoče doseči, da bi se mleko tudi drugim kontroliralo? Ali ti niso dolžni plačati obriti?

Odgovor:

Kontrola mleka je potrebna. Žal, da se splošno ne izvaja. Ne morete nikjer doseči, da bi se mleko vsakemu kontroliralo. Lahko jih naznanite, toda, če bo v redu, boste ga plačali. Glede obrtnega lista pa smo mnenja, da ga ne potrebujejo, ker samo v imenu lastnikov prodajajo.

F. M. v S.

Imam celo družino bolnega žagarja že dve leti na skrbi. Od njegove občine sem zahteval povrnitev stroškov. Pa ni odgovora. Ali lahko tožim?

Vi morate postopati sledeče: Na domačo občino pojdite in ona naj začne vzdrževati to siromnašno družino. Prijaviti pa mora vaša občina zadevo takoj njegovi domovinski občini. Za nazaj pa bo težko dobiti kaj, ker ni podlage, ni dogovora, da ga vi vzdržujete na občinski račun.

A. T. v C.

Občinsko cesto ob moji hiši so opustili. So-

sedje, ki jo uporabljajo, pa je nečisto popravljati. Meni se dela škoda, kaj naj napravim?

Odgovor:

Poglejte predvsem, če res ni več ta cesta občinska. Ako je še kot taka zaznamovana, jo mora občina popraviti. Posestniki sosedji naj skupaj z vami zahtevajo, da ostane cesta občinska. Ako pa ni več, tedaj so dolžni vsi, ki cesto uporabljajo, plačati popravilo.

A. Z. v Dugarcza.

Posredujte, da odpravijo kuluk, ljudje so razburjeni.

Odgovor:

Kmetska zveza in naš list Slovenski gospodar so v tem oziru dali obilno dovolj podatkov, da kuluk ljudi razburja. Odločati pa za sedaj ni v naši moči.

I. P. v K.

Cena živini grozno pada. Kaj storiti?

Odgovor:

Šte brali članek v zadnjem Slov. gospodarju. Cena živini se naj takoj dočeti najnižja po 6 Din, srednja po 8 in prvovrstna po 10 Din za živo težo. Veste, da je preteklo nedeljo mesar K. v Mariboru razglasil, da seka meso kg po Din 6, 8 in 10. — Kmetje, ne dajate živine pod ceno!

★

Uporaba sadja v gospodinjstvu.

Predvsem je treba povedati, da so jabolka zelo zdrav sad. Kdor uživa dosti sadja, bo imel v hrani dovolj redilnih snovi.

Sadje se hrani tako, kakor dozori, v primerno hladnih in zračnih prostorih. Naloži se ga na predale na suho slamo. Paziti je, da ni obtočeno, ker tako sadje začne kmalu gniti in se gniloba razširi tudi na ostalo zdravo sadje. Tako shranjenega je treba večkrat prebrati in načelo sadje izločiti. Kako veselje napravi gospodinja mladim in starim, ako jim po zimi, posebno pa še za Veliko noč da na mizo domača jabolka!

Januš Golec:

Guzaj.

33

Na steni slovite romarske cerkve na Sv. gorah nad Št. Petrom so obešeni železni okovi, katere je moral imeti krog rok nekoč jetnik. V zahvalo, da je bil rešen iz ječe na Marijino priprošnjo, je obesil železje na zid svetogorske cerkve. Romarji pravijo tem okovom »špringerje« in so nekaj prav posebnega v očeh moške mladine. Po ljudskem pripovedovanju je znal tudi Guzaj za čudežno moč »špringerjev«. Splazil se je skrivoma v cerkev, snel okove in si dal enega na levo, drugega na desno roko in jih obesil nazaj na prvotno mesto. »špringerje« so mu ojačili roke, da je zdrknila z njih vsaka žandarjska veriga, najsi je bila še tako debela, nategnjena ter zaklenjena z obešanko.

Po spodnjih krajih znana, priljubljena in dobro obiskana božja pot so Stare gore pri Pod-

sredi. Romarska cerkev je posvečena Mariji sedem žalosti in se omenja že l. 1347 po starih listinah. Poleg Marijine cerkve so na Starih gorah še dve prostorni kapeli: sv. Ane ter sv. Mohorja in Fortunata. Pod eno izmed kapel je prostorna grobnica ali žerf, v katerem počivajo v kamenitih krstah na podsrečnem gradu umrli grofi. Položili so jih k zadnjemu počitku z vsem nakitom in tudi s prstani na rokah. V tem starogorskem žerfu je bil tudi Guzaj. Odpri je eno od grofovskih krst in odnesel iz nje dragocen zlat prstan. Kakor hitro si je pozneje nataknil starodavni prstan na prst, je lahko poželet, kar je hotel, izpolnilo se mu je.

Za Št. Petrom pod Sv. gorami preko Sotle na hrvaški strani je na hriščeku Hrvatoma ter Štajercem priljubljena božjepotna cerkvica sv. Roka. Kakor znano, upodabljajo sv. Roka s psičkom, ki drži v gobcu kosce kruha. Guzaj je obiskal nekoč kumrovškega sv. Roka in izmaknil njegovemu psu kruh iz zob. Radi te hrvaške svetinje, katero je nosil neprestano v žepu pri sebi, je imel vedno vsega dovolj in je lahko delil

Nepotrebna straža.

Vojak, ki je moral stražiti kanon, ga je zapustil ter šel v bližnjo gostilno. — »Zakaj si šel z mesta?« je zagrmel nanj stotnik, ki je slučajno tudi sedel v krčmi. — »Gospod stotnik«, odgovori vojak, »poizkušal sem kanon vzdigniti; dva moža ga ne spravita z mesta, ako pa jih pride več, ga itak ne ubranimo! Čemu bi torej stal tam-kaj?«

Solnčni mrk.

Stotnik je omenil v pogovoru svojemu nadporočniku, da bi bilo dobro, ako bi bilo moštvo poučeno tudi o prirodnih prikaznih, n. pr. o solnčnem mr-

Vsega sadja pa ne moreš ohraniti v svežem stanju. Tudi je bolje, da se ga deloma tudi nasuši. Neverjetno je, kako je prišlo pri nas sušenje sadja iz navade. S tem seveda tudi ena najbolj zdravih hranil. Za sušenje vzemi zdravo, popolnoma dozorelo sadje, na lese ga nalažaj le v eni plasti in ne kar na debelo, med sušenjem ga tudi preberi, posebno, če sušiš razno sadje nankrat. Češplje suši cele, pa polagoma, ker sicer bi popokale in veliko na vrednosti izgubile. Ako hočeš s češpljem potegniti kožico, potem namoči češplje do pet minut v vrelo vodo, nato hitro v zelo mrzlo vodo, pa se da kožica kar dol potegniti. Jabolka sušimo tako, da jih razrežemo na krljice. Lepše suho sadje pa dobimo, ako jabolko razrežemo na oročke in pečke izločimo. Drobne hruške sušimo cele, debele pa razrežemo na dva, tri ali štiri dele.

Glavno pri sušenju je, da plamen ne pride do sadja, kakor tudi ne dim. Plamen ga osmoli in dimu mu da neprijeten vonj in okus. Ako moreš, suši v peči, ki je bila dobro zakurjena in se je že pomedla. V štedilniku je sadje zelo težko sušiti.

Suho sadje ne daj takoj v kak zaboj, ampak ga lepo na zračnem prostoru razgrni za nekaj dni, potem šele, ko se je prezračilo, ga lahko spraviš. Suho sadje uporabljaj samo kakor za hrano, za one pa, ki težje uživajo suho sadje, pa ga skuhaš. Posebno je to hrano priporočati bolnikom.

Jabolčna mezga. Ako kuhaš sadje tako dolgo, da razpade, napraviš na ta način sadno mezgo. Naiboli priprosta je jabolčna mezga s prav malo sladkorja, pa tudi brez nje. Zrelo jabolko operi, razreži, otrebi, slani v malo vode, toliko, da se ne orisodi, ko začnejo jabolka razpadati, odsta vi od ognja, stresi na sito ali rešeto, pretlači in zopet tako dolgo skuhavaj, da se bo zgostila. Med vkuhavanjem dodaj nekaj dišav, cimeta, nageljnovih žbič in limoninih lupin. Ako vkuhavaš močno kisl jabolka, dodaj nekaj sladkorja. Ves čas pa mešaj ker se mezga rada pripali, pa se jeziš na sebe, kakor da nič ne znaš. Tako mezgo kar toplo še spravimo v kozarce, če teh ni pa v lonce, te postavi v krušno peč, kjer naj ostanejo nekaj ur, da se še bolj zgosti

mezga in se na njej napravi lepa skorja. Nazadnje zaveži kozarce ali lonce s pergamentnim papirjem do tedaj, ko želiš uporabiti mezgo v gospodinjstvu bodisi za priboljšek h kruhu ali za sadno potico.

Vinska juha. Vzemi liter vina in pol litra vode ter to prevre. Dodaj košček cimeta in malo sladkorja po svojem okusu, nato pa kot oreh debelo kepico presnega masla. Osoli malo in pusti, da po malem vre. V skodelici stepi dva rumenjaka, dodaj žličko moke, malo mrzlega vina in to vlij v vrelo tekočino. Opečen kruh v taki juhi — vse skupaj — nekaj izbornega!

Sv. Jurij ob Ščavnici. 24., 25. in 26. avgusta t. l. se bo vršil v Pergerjevi dvorani tridnevni tečaj za konserviranje sadja in zelenjave, ki se ga naj udeležijo v prvi vrsti dekleta iz obeh gospodinskih tečajev, potem pa tudi vse druge ženske, ki se za to stvar zanimajo. Udeležence si naj preskrbijo same material za vkuhavanje, steklenice, sladkor in druge potrebščine.

Sprejem v kmetijsko-gospodinsko šolo Kmetijske družbe v Ljubljani. S 1. oktobrom 1931 se otvori trideseti tečaj kmetijsko-gospodinske šole v Ljubljani, ki bo trajal 11 mesecev. Podrobnosti glede sprejema so bile že objavljene v »Kmetovalcu« in v dnevnem časopisu. Pripomniti je samo, da znaša oskrbnina in šolnina mesečnih 450 Din. Ta mesečni prispevek se sprejema tudi v živilih, ki se primerno vračunajo. — V zavod se sprejemajo dekleta, ki se želijo izveždati v dobre gospodinje. Doprilo morajo 16. leto starosti, predložiti zadnje šolsko in zdravniško spričevalo. Zaželjene podatke nudi Kmetijska družba v Ljubljani, na katero je nasloviti lastnoročno pisane prošnje do najkasneje 24. tega meseca.

*

Cene in sejmska porečila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 8. avgusta tega leta so pripeljali špeharji 30 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 14 do 16 Din, špek tudi po 14 do 16 Din. Kmetje so pripeljali 5 voz sena po 70 do 80 Din, 4 voze slame po 55 do 60 Din, 5 voz

kumarc komad po 1 do 2 Din. Pšenica je bila po 2 Din, rž 1.50, ječmen 1.50, oves 1 do 1.25, kuruza 1.50, proso 2.50 do 3, ajda 1.50, fižol 2 do 2.50, luščeni grah 10 do 12 Din. Kokoš 30 do 40 Din, piščanci 18 do 55 Din, raca 15 do 30 Din, gos 30 do 45 Din, puran 35 do 45 Din, domači zajec pa po 5 do 30 Din. Gobe 1 do 2 Din, borovnice 1.50 do 2, maline 3.50, grozdje 12 do 16, marelice 24, hruške 4 do 6 Din, jabolka 4 do 5, breskve 14 do 20 Din, mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 30 do 36, med pa po 12 do 20 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 7. avgusta tega leta je bilo pripeljanih 323 svinj; cene so bile sledeče: Mlad prašiči 5 do 6 tednov stari komad 50 do 70 Din, 7 do 9 tednov stari 80 do 100 Din, 3 do 4 mesece stari 150 do 200 Din, 5 do 7 mesecev stari 300 do 400 Din, 8 do 10 mesecev stari 420 do 500 Din, eno leto stari 550 do 650 Din; 1 kg žive teže po 6 do 8 Din, 1 kg mrtve teže pa po 9 do 10 Din. Prodanih je bilo 116 svinj.

*

V ČRENŠOVCE!

V nedeljo, 13. avgusta, to je, v nedeljo po prazniku Marijinega Vnebovzetja bodo našo vrle krščanske mladenke iz Slovenske krajine pohitele v Črenšovce na proslavo efskega Marijinega jubileja. Ob 10. uri je pridiga preč. g. kanonika ČASLA, nato slovesna sv. maša, ki jo bo daroval velečastiti g. dekan. Na zborovanju izven cerkve govori dr. HOHNJEČ. Krščanska dekleta od obeh strani Mure, 13. avgusta v Črenšovce! Tamkaj bo dekliški tabor, posvečen krščanski in narodni misli. Čim več nas bo, tem veličastnejše bo to slavlje.

DEKLIŠKI TABOR V RAJEHNBURGU.

Zadnjo nedeljo avgusta, 31. avgusta, se bodo dekleta iz Pesavja zbrale v starodavnem Rajhenburgu, kjer stoji slavna cerkev Marije Lurške. Tamkaj se bodo ob priliki proslave 1593 letnega jubileja efskega cerkvenega zbo-

ku. Nadporečnik upaže naredniku, da naj prihodnji dan popoldne pouči moštvo o tem predmetu. Zvečer, ko se je prebral »Befehle«, pa je dejal narednik: »Na ukaz gospoda stotnika bode jutri popoldne solnčni mrk; ako bi deževalo, bo solnčni mrk v sobi št. 15.«

Mlad kadet

Je stopal pri paradi rezervistov pred vrsto gori in dol. Naposled se ustavi pred prvim v vrsti ter ga osorno vpraša: »Kaj si v civilu?« — »Gimnazijski profesor, gospod kadet!« — »Kaj si ti?« vpraša kadet drugega. — »Okrajni zdravnik sem!« mu odgovori ta.

dobrote revežem, ne da bi mu bilo kedaj zmanjkalo.

O junakinji hrvaškega Zagorja Veroniki Deseniški krožijo po obeh straneh Sotle vse močnejše nemogočnosti ter izmišljotine. Hrvati trdijo, da je bila reva kot mučenica zazidana živa v sobo rojstnega gradu Naš Tabor na griču pred Deseničem. Guzaj je seve obiskal ta grad. Pustil si je pokazati sobo, v kateri je končala tako strašne nasilne smrti Veronika. Tamkaj je še opeka, katero so rabili za zazidanje vrat. Kos te opeke je vtaknil tudi Guzaj v žep in bil od tedaj obvarovan pred ječo. Ako bi ga bili tudi prijeli ter pahnili v kajho, bi ne bili mogli zakleniti vrat, ker tega bi ne bil dopustil čudežni kos opeke iz zazidanih vrat sobe Veronike Deseniške.

Kraj Olimje pri Podčetrtku smo omenili v naši povesti parkrat. V Olimju je znamenita cerkev Marijinega vnebovzetja, ki je bila pozidana leta 1675. V žagradu je med drugimi stari nami tudi zelo star mašni plašč, ki ga že dolgo ne uporabljajo pri najsv. daritvi. Guzaj je bil itak pogosto v Olimju in nekoč je obiskal celo

cerkev. Podal se je v zakristijo, odprl omaro in zadel na starodavni plašč. Dal si ga je preko glave in se zasukal v njem trikrat okrog. Plašč mu je podelil moč, da ga ni mogel nobeden duhovnik zmaševati, ali mu sploh škodovati s pomočjo raznih žegnjev. Guzaj je bil vendar srdit sovražnik duhovščine, katere ni le črtil, ampak jo tudi dejansko napadal in ropal po župniščih. Župniki bi mu že bili posvetili in ga zmaševali v solnčni prah, pa kaj, ko se je zavaroval proti temu z olimskim mašnim plaščem.

Od vseh grozodejstev, katera je vršil roparski glavar tekom let po krajih od Št. Jurja do Brežic, je ostalo narodu najbolj v živem spominu ono o podkovanju. V ljudski pripovedki ne zabije Guzaj žrebčev v pete Hrvatom, kakor se je to zgodilo resnično, ampak jezični ženski Zadeva s podkovanjem bableta je tale:

Že bolj postarana ženica se je podala z Drenskega rebra na Pilštajnu na Planino na sejm. Lepo oblečen gospod je sedel ob potoku, kamor je stopila babnica, da bi si umila čevlje, ker ni marala preveč z blatom oštrafotana na